

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kubenovou v právní věci žalobkyně **A. I.**, bytem, zastoupená Mgr. Evou Kantoříkovou, advokátkou, se sídlem Šumavská 35, 602 00 Brno, proti žalované **České správě sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 5.9.2014, č.j.....,

t a k t o :

- I. Žaloba **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Ve včas podané žalobě žalobkyně napadala rozhodnutí žalované vydané dne 5.9.2014 pod č.j., kterým byly zamítnuty námitky žalobkyně a potvrzeno rozhodnutí ČSSZ, č.j. ze dne

V žalobě žalobkyně uvedla, že podává žalobu proti uvedenému rozhodnutí, jímž ČSSZ zamítla její námitky proti rozhodnutí ČSSZ z 23.6.2014, kterým jí byl přiznán starobní důchod ve výši 3.248 Kč.

Domnívá se, že předmětnými správními rozhodnutími bylo zasaženo do jejího práva na přiměřené sociální zabezpečení ve stáří garantované čl. 30 Listiny základních práv a svobod a negativně zasáhlo i do jejích dalších základních lidských práv garantovaných Listinou základních práv a svobod, zejména práva na rovnost v důstojnosti a právech (čl. 1 a čl. 3 Listiny). K tomuto závěru dospěla na základě níže uvedených skutečností.

Skutkové okolnosti.

Žalobkyně se narodila dne v bývalém (na území dnešní A.). V letech 1969 až 1974 studovala na (učitelka hudby a zpěvu pro střední školy). V letech 1974 – 1992 byla zaměstnána na území dnešní, kde rovněž porodila a vychovala své dvě děti, Do České republiky uprchla se svou rodinou v roce 1993, neboť byli v A. pronásledováni a hrozila jim ztráta života. V roce 1995 jim byl rozhodnutím Ministerstva vnitra ČR udělen politický azyl (resp. přiznáno postavení uprchlíka). Následně v roce 2001 žalobkyně získala české státní občanství.

Dne 6.8.2010 vydalo Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR osvědčení (č.j. 21141/2010-30), kterým uznalo její vysokoškolský diplom a potvrdilo rovnocennost jejího vzdělání s vysokoškolským vzděláním získaným v České republice absolvováním studia na veřejné vysoké školy.

III.

Odůvodněnost správní žaloby.

Žalobkyně se domnívá, že ČSSZ v jejím případě nepostupovala správně. Na právní vztahy v oblasti sociálního zabezpečení mezi ČR a A. se až do 23.9.2009 aplikovala Dohoda mezi o sociálním zabezpečení (č. 116/1960 Sb., dále také jen „Dohoda“). Vzhledem k tomu, že tato Dohoda se používala v právních vztazích mezi oběma zeměmi více než 40 let, předpokládala, že rovněž v jejím případě bude aplikována a Česká republika žalobkyni při rozhodování o starobním důchodu započte dobu pojištění, kterou získala na území dnešní A. Bohužel Česká republika od používání zmíněné smlouvy ustoupila a doby pojištění získané na území druhého smluvního státu v době její aplikace odmítá uznávat (posuzuje je pouze podle vnitrostátních právních předpisů). Zároveň však ČR bohužel svým občanům neumožnila dobu pojištění, kterou získali na území bývalého smluvního státu, získat dodatečně znovu, např. přihlášením k dobrovolnému pojištění a doplacením pojistného v České republice. Občané ČR, kteří na základě dlouhodobé a neměnné aplikace Dohody o sociálním zabezpečení spravedlivě očekávali, že jim doba pojištění získaná na území bývalého v době aplikace Dohody odchodu do starobního důchodu započtena, se tak najednou ocitli v situaci, kdy stát se rozhodl, že tyto doby pojištění již uznávat nebude, ale zároveň mu nedal možnost je znovu získat. V této souvislosti je třeba zmínit, že podle ust. § 6 odst. 1 písm. c) zdp se osoba starší 18 let může dobrovolně přihlásit k důchodovému pojištění za dobu výdělečné činnosti v cizině po 31. prosinci 1995, jedná-li se o osoby uvedené v § 5 odst. 1 písm. a), c) a e) zdp; za dobu přede dnem podání přihlášky je účast na pojištění možná

nejvýše v rozsahu dvou let bezprostředně před tímto dnem. Za dobu zaměstnání v cizině po 30. dubnu 1990 bylo rovněž možné uhradit pojistné, pouze však tehdy, pokud nevyplývalo něco jiného z mezinárodních smluv, a jestliže se jednalo o občany, kteří měli trvalý pobyt na území České republiky. Ke dni skončení aplikace Dohody však nebylo možné již pojistné ani za tyto doby uhradit. Za doby zaměstnání v cizině získané před 30.4.1990 pak nebylo vůbec možné pojistné uhradit.

České správa sociálního zabezpečení tak na případ žalobkyně aplikovala na základě ust. § 13 zdp zákon č. 100/1988 Sb. Na základě jeho ustanovení § 11 jí ČSSZ započítala dobu péče o její dvě děti do doby, než dosáhly věku čtyř let. Dále započítala dobu jejího studia na vysoké škole v A. Doby zaměstnání jí však započteny nebyly. Z tohoto důvodu jí vznikl nárok na starobní důchod až ode dne 26.1.2013 a pouze ve výši 3.248 Kč.

Pokud by si tedy v době vzniku nároku požádala o předčasný starobní důchod, pak by jí nárok na tento důchod vznikl a doby odpracované v A. by jí v tomto případě byly započteny. Domnívá se tedy, že v souladu s výkladovou argumentací a *minore ad maius*, by jí tím spíše měly být tyto doby započteny i na řádný starobní důchod. Skutečnost, že nevyužila možnosti předčasného starobního důchodu, by neměla být hodnocena v její neprospěch.

Jak již uvedla, ze znění čl. 30 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, podle něhož mají občané ČR právo na přiměřené hmotné zabezpečení ve stáří, dovozuje, že stát by měl zákonem stanovit takové podmínky pro vznik nároku na starobní důchod, aby jej jeho občané mohli objektivně splnit (tj. podmínky nároku by měly být stanoveny takovým způsobem, aby nezakládaly faktickou nemožnost jejich splnění). Nedomnívá se, že stát by nemohl vypovědět smlouvu o sociálním zabezpečení s jiným státem, měl by však vždy v návaznosti na tento krok vyřešit sociální zabezpečení občanů, kteří v dobré víře spoléhali nato, že doby pojištění, které získali v druhém smluvním státě v době trvání smlouvy o sociálním zabezpečení, bude český stát hodnotit při následném rozhodování o důchodové dávce jako doby rovnocenné dobám důchodového pojištění získaných podle jeho právních předpisů. Adresát veřejné správy v době platnosti smlouvy o sociálním zabezpečení nemá důvod rozumně očekávat, že po mnoha desetiletích, kdy české orgány tuto smlouvu bez výhrad aplikují, jí bez jakékoliv náhrady aplikovat přestanou. Domnívá se proto, že po něm nelze spravedlivě požadovat, aby se „pro jistotu“ již v době aplikace této smlouvy zabezpečil na stáří jiným způsobem, aby předešel výraznému propadu svých příjmů ve stáří.

Výše uvedenými skutečnostmi nechce žalobkyně naznačit, že si neváží dobrodiní České republiky, která jí a její rodině poskytla azyl a umožnila její rodině vést svobodný a plnohodnotný život v bezpečné zemi. Přesto v oblasti sociálního zabezpečení jí (podobně jako dalším osobám, kterým byl udělen azyl a následně státní občanství ČR) nezajistila přiměřené zabezpečení v situaci, kdy u žalobkyně nastane nepříznivá sociální situace, jež je podmínkou pro vznik nároku na některou důchodovou dávku.

Domnívá se, že stát by za situace, kdy v době výkonu výdělečné činnosti v jiném státě garantoval, že tuto dobu bude občanům v budoucnu hodnotit pro účely přiznání důchodových dávek, neměl by následně konstatovat, že k této době důchodového pojištění nebude přihlížet, protože se rozhodl smluvní vztahy s druhým státem ukončit, aniž by rozumným důvodem vyřešil sociální zabezpečení osob, v jejichž právním postavení se toto jeho rozhodnutí

negativně odrazilo. Přístup, jaký volí české orgány správy sociálního zabezpečení, výrazně zasahují do jeho právní jistoty adresáta veřejné správy a zcela popírá jeho legitimní očekávání, že doba pojištění získaná ve smluvním státě v době trvání smlouvy o sociálním zabezpečení, bude českými orgány hodnocena.

Na základě výše uvedeného se domnívá, že jí ČSSZ měla započíst všechny doby důchodového pojištění, které získala v bývalém a důchod jí stanovila obdobnou aplikací Dohody. Zmíněný postup považuje při existující mezeře v právu za jediný možný ústavně konformní tak, aby bylo zajištěno její právo na přiměřené zabezpečení ve stáří.

Navrhovala proto, aby soud vydal rozsudek, kterým rozhodnutí ČSSZ z 5.9.2014, kterým zamítla námitky žalobkyně proti rozhodnutí ČSSZ o zamítnutí žádosti o důchod a ČSSZ uložil, aby vydala rozhodnutí, ve kterém bude žalobkyni započtena doba pojištění získané zaměstnáním v A. a dále, aby zavázal ČSSZ k náhradě nákladů soudního řízení.

V písemném vyjádření k žalobě žalovaná uvedla, že v odůvodnění svého rozhodnutí podrobně zdůvodnila, o jaké právní předpisy opírá své rozhodnutí. Přitom vycházela i z názorů Nejvyššího správního soudu uvedených v jeho rozsudcích řešících obdobné nároky, tj. zohlednění doby zaměstnání v A. pro stanovení důchodového nároku žadatele.

V případě žalobkyně nelze aplikovat Dohodu o sociálním zabezpečení ve vztahu k A., neboť její účinnost zanikla před podáním žádosti žalobkyně o starobní důchod. Proto její důchodový nárok byl stanoven výhradně podle českých právních předpisů. Nelze zohledňovat právní a skutkový stav věci, který existoval k jakémukoliv dřívějšímu datu.

Vzhledem k uvedenému je žalovaná toho názoru, že napadené rozhodnutí je v souladu s právními předpisy i jejich výkladech Nejvyššího správního soudu a navrhovala proto zamítnutí žaloby.

Pokud jde o rozhodnutí z 5.9.2014, v jeho odůvodnění žalovaná uvedla, že přezkoumala napadené rozhodnutí v plném rozsahu včetně rozsahu uplatněných námitek a po provedeném šetření zjistila, že napadené rozhodnutí bylo vydáno v souladu s platnými právními předpisy a všemi dostupnými evidenčními materiály. Uvedla, že předmětem námitek je zhodnocení dob zaměstnání, které účastnice řízení získala v zemi původu, A., která je nástupnickým státem Zásadní otázkou v daném námitkovém řízení byla otázka aplikace Dohody mezi Československou socialistickou republikou a o sociálním zabezpečení publikovaná jako vyhláška ministra zahraničí ze dne 7.7.1960 ve Sbírce zákonů pod číslem č. 116/1990 Sb. (dále jen „Dohoda o sociálním zabezpečení“). Podle ust. čl. 6 a 7 odst. 2 Dohody o sociálním zabezpečení se důchody přiznávají ve výši stanovené právními předpisy státu trvalého pobytu. Přitom se ve smyslu čl. 4 Dohody o sociálním zabezpečení pro výši důchodu plně započítává též doba pojištění (zaměstnání) získaná na území druhé smluvní strany v rozsahu potvrzeném nositelem pojištění příslušného nástupnického státu. ČSSZ Dohodu o sociálním zabezpečení na daný případ neaplikovala, neboť se ztotožnila s právním názorem Nejvyššího správního soudu obsaženým mimo jiné v rozsudku ze dne 13.11.2008, sp. zn. 6 Ads 101/2008. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku kromě jiného uvedl následující: „*Sukcesivní jednání mezi Českou republikou a A. o platnosti smluv mezi Československou republikou a byla ukončena dne 28.4.2004 s*

tím, že ve vzájemných vztazích neplatí žádné smlouvy sjednané mezi bývalým Československem a Česká republika tedy není od 28.4.2004 ve vztahu k A. vázána Dohodou o sociálním zabezpečení, takže při rozhodování o žádosti o starobní důchod, která byla podána dne 14.2.2011, z ní české orgány sociálního zabezpečení nemohou vycházet. Proto v projednávané věci nebylo možné při posuzování splnění podmínek pro vznik nároku stěžovatelky na starobní důchod vycházet z období žádosti o přiznání této dávky předcházejícího a o podání žadatelky rozhodovat podle právního stavu, který již od zahájení řízení neexistoval.“

Shora uvedený názor Nejvyššího správního soudu byl dotčen nálezem Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 420/09 ze dne 3.6.2009. V předmětném nálezu Ústavní soud řešil, zda ukončení Dohody o sociálním zabezpečení ve vztahu k Arménii odpovídá ústavně deklarovanému principu předvídatelnosti práva. Ústavní soud dospěl k názoru, že ukončení platnosti Dohody o sociálním zabezpečení ve vztahu k A., které bylo učiněno dne 28.4.2004 pouze jednostranným prohlášením ve formě diplomatické nóty, tomuto principu neodpovídá. Ústavní soud proto v nálezu vyslovil právní názor, že Česká republika je Dohodou o sociálním zabezpečení ve vztahu k A. vázána do doby publikace oznámení o ukončení její platnosti ve Sbírce mezinárodních smluv. V reakci na tento nálezh Ústavního soudu oznámilo Ministerstvo zahraničních věcí České republiky ukončení platnosti Dohody o sociálním zabezpečení ve vztahu k A. sdělením ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 76/2009 publikované v částce č. 32 Sb.m.s, která byla rozeslána dne 23.9.2009.

S ohledem na výše uvedené zastává ČSSZ právní názor, že Dohodu o sociálním zabezpečení ve vztahu k A. lze ohledně posouzení podmínek pro nárok na starobní důchod aplikovat jen v případě, že jí je Česká republika vázána v době podání žádosti, tj. do dne 22.9.2009, neboť dne 23.9.2009 rozesláním částky č. 32 Sbírky mezinárodních smluv přestala být Česká republika dohodou vázána. Vzhledem ke skutečnosti, že účastnice řízení podala žádost o starobní důchod dne 14.2.2011, nebylo v řízení o žádosti možné aplikovat jednotlivá ustanovení Dohody o sociálním zabezpečení a zhodnotit tak účastnici řízení dobu zaměstnání v A. pro účely stanovení nároku na starobní důchod a jeho výši.

K otázce zhodnocení dob zaměstnání samotné účastnice řízení v A., jako dob důchodového pojištění, se Nejvyšší správní soud zcela konkrétně a jednoznačně vyjádřil již v rozsudku sp. zn. 4 Ads 113/2013-45 ze dne 17.4.2014, v odst. 19 odůvodnění rozsudku, kde uvádí: „*V nyní posuzované věci, která je zcela analogická s věcí rozhodovanou Nejvyšším správním soudem ve shora citovaném rozsudku pod sp.zn. 4Ads 145/2011, Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod, proč se od právního názoru tam vysloveného v nyní rozhodované věci odchýlit. Není proto sporu o tom, že důchodové nároky žalobkyně (účastnice řízení) je nutno posuzovat výhradně podle českých právních předpisů, neboť ve vztahu k území A. zanikly účinky Dohody mezi o sociálním zabezpečení sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 76/2009 Sb.m.s., tedy před podáním žádosti o přiznání starobního důchodu žalobkyni (účastnici řízení), přičemž žádná jiná mezinárodní smlouva, která by měla za předmět koordinaci v oblasti sociálního zabezpečení mezi Českou republikou a A. sjednána nebyla. Tato skutečnost má pro žalobkyni (účastnici řízení) ten nepříznivý následek, že jí nelze zohlednit dobu zaměstnání v A. po skončení jejího vysokoškolského studia (k tomu srovnej rozsudek NSS ze dne 23.3.2005, č.j. 6Ads 40/2003-47)“.*

K části námitek, v nichž účastnice řízení uvádí, že udělením azylu se jí ČR ve smyslu Úmluvy o právním postavení uprchlíků z roku 1951 zavázala zajistit zabezpečení ve stáří, které jí však nezapočtením dob pojištění odpracovaných v A. zajištěno není, ČSSZ sděluje následující. Obecným pravidlem je, že azylant pro účely sociálního zabezpečení má stejné postavení jako občan státu, ve kterém azylant pobývá. Největší omezení práv azylanta v oblasti sociálního zabezpečení představuje situace, kdyby (byť jen) část sociální dávky měla být azylantovi vyplácena částečně jinou zemí, ve které azylantovi vznikl alespoň dílčí nárok na výplatu dávky sociálního zabezpečení. V případě, že mezi těmito zeměmi neexistuje žádná úprava týkající se kombinování dílčích nároků na výplatu dávek u osoby, která pracovala a přispívala do systému sociálního zabezpečení v různých státech (jiném státě), má azylant nárok na výplatu dávky pouze do té výše, do jaké to umožňuje právo země pobytu (viz Hathaway, J.C.: *The Rights of Refugees under International Law*. Cambridge University Press, Cambridge 2005: str. 785). Z Úmluvy o právním postavení uprchlíků nevyplývá, že osoba s přiznaným statutem azylanta by měla být podrobena příznivějšímu režimu než samotní občané České republiky. ČSSZ je toho názoru, že účastnice řízení nepřipadně připodobňuje své postavení situaci občana České republiky, který získal potřebnou dobu pojištění na území České republiky. Podle ust. § 28 zdp je vznik nároku vázán (vedle věkové podmínky) na dosažení potřebné doby pojištění v České republice, nikoliv na podmínku státního občanství (či trvalého pobytu). Korektním připodobněním postavení účastnice řízení ve světle zmiňovaného práva zaručeného Úmluvou o právním postavení uprchlíků pak tedy je připodobnění k postavení občana České republiky, který byl pojištěn v A. Ani na něj by se předmětná Dohoda o sociálním zabezpečení nemohla aplikovat a doba odpracovaná v A. by se nemohla hodnotit jako doba pojištění podle českého zákona o důchodovém pojištění. Z uvedeného vyplývá, že by tak mohlo dojít k započtení doby pojištění získané účastnicí řízení na území A. pro účely nároku na dávky sociálního zabezpečení v České republice, musela by existovat mezinárodní smlouva, jež by vztah obou zemí v této oblasti upravovala. Žádná taková smlouva však v současnosti neexistuje.

V situaci, kdy je ČSSZ znám výše uvedený právní názor Nejvyššího správního soudu (rozsudek sp.zn. 4Ads 113/2013-45 ze dne 17.4.2014) vyslovený přímo v řízení o důchodových nárocích účastnice řízení, ČSSZ nemůže vyhovět námitkám účastnice řízení a nemůže ani přisvědčit její argumentaci, že pokud by v době vzniku nároku požádala o předčasný starobní důchod, pak by jí doby odpracované v A. byly započteny, tudíž by jí v souladu s výkladovou argumentací a *minore ad maius* měly být doby zaměstnání v A. započteny i při přiznání starobního důchodu, aby jí nevyužití možnosti požádat o předčasný starobní důchod nebylo k tíži. ČSSZ vycházela při rozhodování o důchodových nárocích účastnice řízení z výše uvedené judikatury, jakož i z rozsudku sp. zn. 3Ads 87/2011-40 ze dne 8.7.2011, v jehož odůvodnění vyslovil Nejvyšší správní soud právní názor, že „Dobu zaměstnání na území druhé smluvní strany totiž český orgán sociálního zabezpečení podle čl. 4 odst. 1 Dohody započítává toliko při přiznání starobního důchodu, a proto v tomto směru musí vycházet z právního stavu, který tu je v době podání žádosti o dávku důchodového pojištění“. ČSSZ je povinna v jakémkoliv řízení o žádosti o dávku důchodového pojištění vycházet z právního a skutkového stavu existujícího ke dni přiznání dávky a nemůže při tomto rozhodování jakýmkoliv způsobem zohledňovat právní a skutkový stav věci, který by existoval k jinému, resp. jakémukoliv jinému, datu.

Krajský soud v Brně zjistil ze spisu tohoto soudu sp. zn. 41Ad 58/2012, že o důchodové dávce, a to starobním důchodu žalobkyně bylo rozhodováno žalovanou v námitkovém řízení již dne 30.10.2012, kdy námitky žalobkyně byly zamítnuty a rozhodnutí ČSSZ, č.j. 525402445 ze dne 9.7.2012 byly potvrzeny. Pokud jde o rozhodnutí z 9.7.2012, ČSSZ zamítla žádost žalobkyně o přiznání starobního důchodu pro nesplnění podmínek ust. § 56 odst. 1 písm. b) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí pak bylo zjištěno, že dne 3.8.2012 podala žalobkyně na MěSSZ Brno námitky proti rozhodnutí z 9.7.2012. Účastnice řízení za prvé namítá, že napadené rozhodnutí nezohledňuje její dobu zaměstnání od 7.1.1998 do 1.2.1999 u zaměstnavatele Za druhé nesouhlasí s hodnocením doby studia na vysoké škole v A. a uvádí, že podle veřejného ochránce práv zmíněná doba studia nemá být hodnocena na základě Dohody o sociálním zabezpečení mezi, ale podle české úpravy zakotvené v ust. § 21 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů, které v námitkách cituje. Za třetí účastnice řízení žádá započtení doby péče o paní v období od 1.12.2008 do 11.1.2012.

Krajský soud v Brně rozsudkem z 16.10.2013, č.j. 41Ad 58/2012-36 rozhodnutí ČSSZ ze dne 30.10.2012, č.j. 525402445/315-MSV zrušil pro vady řízení a věc vrátil žalované k dalšímu řízení.

Soud v odůvodnění rozsudku konstatoval, že žaloba žalobkyně je důvodná, přičemž uvedl, že soud opírá důvodnost žaloby o příslušná zákonná ustanovení zákona č. 155/1995 Sb. a zákona č. 100/1988 Sb., které citoval v odůvodnění rozsudku. Má zato, že zcela jednoznačně na případ žalobkyně, která je českou státní občankou a v letech 1969-1974 studovala v A., dopadají, neboť ze shora citovaných zákonných ustanovení nevyplývá, že by musela být ke studiu do zahraničí vyslána a žalovaná ani neargumentuje v rozhodnutí o námitkách z 30.10.2012, z čeho vyplývá, tedy z jakého ustanovení kterého zákona, že by musela být ke studiu v cizině vyslána, aby jí tato doba byla jako doba pojištění započtena. Žádnou jinou skutečnost, než že nebyla ke studiu v cizině vyslána, žalovaná neuvádí, tedy toto je dle žalované jediný důvod, proč doba studia v letech 1969-1974 v A. žalobkyni jako náhradní dobu pojištění nezapočetla.

Přitom při započítání náhradní doby pojištění, a to péči o dvě nezletilé děti žalobkyni započtetla, když v době, kdy o tyto děti žalobkyně pečovala, tedy v době, kterou jí žalovaná jako náhradní dobu pojištění započítala, také žalobkyně nebyla českou státní občankou, žila v té době v A., tam o děti pečovala tak jako v případě, kdy v letech 1969-1974, kdy také nebyla státní občankou ČR, studovala v A.

V daném případě, a to při hodnocení náhradních dob pojištění v obou případech má soud zato, že je rozhodující, že žalobkyně v době, kdy podávala žádost o starobní důchod, byla občankou ČR.

Soud tedy uvádí, že v rozhodnutí z 30.10.2012 žalovaná uvádí jedinou podmínku, jak soud již uvedl, proč nebyla doba vysokoškolského studia žalobkyni započítána, je to, že na tato studia nebyla vyslána. Takováto podmínka však v zákoně uvedená není.

Soud zavázal v tomto rozsudku žalovanou s ohledem na skutečnosti uvedené v odůvodnění rozsudku, že žalovaná vydá rozhodnutí nové, kdy započte žalobkyni veškerou dobu pojištění, a to i dobu vysokoškolského studia v A., neboť podmínku pro nezapočtení, kterou žalovaná uvedla, v zákoně č. 155/1995 Sb., ani v zákoně č. 100/1988 Sb. uvedená není. Na žalobkyni je nutné pohlížet jako na občanku ČR, která v letech 1969-1974 studovala v cizině.

Z osobního listu důchodového pojištění, který je založen v dávkovém spise, a který byl součástí rozhodnutí ČSSZ, tato doba, tedy roky 1969-1974, započtena není.

Proti uvedenému rozsudku ČSSZ podala kasační stížnost, neboť s právním názorem vysloveným Krajským soudem v Brně nesouhlasila.

Nejvyšší správní soud rozsudkem ze dne 17.4.2014, č.j. 4Ads 113/2013-45 kasační stížnost zamítl.

V odůvodnění v bodu [19] NSS uvedl. V nyní posuzované věci, která je zcela analogická s věcí rozhodovanou Nejvyšším správním soudem ve shora citovaném rozsudku pod sp. zn. 4 Ads 145/2011, Nejvyšší správní soud neshledal žádný důvod, proč by se od právního názoru vysloveného v nyní rozhodované věci měl odchýlit. Není proto sporu o tom, že důchodové nároky žalobkyně je nutno posuzovat výhradně podle českých právních předpisů, neboť ve vztahu k území A. zanikly účinky Dohody mezi o sociálním zabezpečení sdělením Ministerstva zahraničních věcí č. 76/2009 Sb.m.s., tedy před podáním žádosti o přiznání starobního důchodu žalobkyní, přičemž žádná jiná mezinárodní smlouva, která by měla za předmět koordinaci v oblasti sociálního zabezpečení mezi Českou republikou a A. sjednána nebyla. **Tato skutečnost má pro žalobkyni ten nepříznivý následek, že jí nelze zohlednit dobu zaměstnání v Arménii po ukončení jejího vysokoškolského studia** (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23.3.2005, č. j. 6Ads 40/2003-47). Stejně jako v případě řešeném v rozsudku ve věci sp. zn. 4Ads 145/2011 i žalobkyně v nyní posuzované věci v době svého vysokoškolského studia v zahraničí nebyla československou (českou) občankou, ale občanství České republiky získala naturalizací později, před podáním žádosti o přiznání starobního důchodu. Proto i v tomto případě musí Nejvyšší správní soud konstatovat, že na žalobkyni dopadá právní úprava v § 11 písm. a) a § 8 odst. 1 písm. f) zákona č. 100/1988 Sb., ve znění účinném do 31.12.1995 a § 13 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb. Proto se vysokoškolské studium stěžovatelky v Jerevanu po dovršení věku 18 let nejvíce však po dobu šesti let, tj. od 2.4.1970 do 25.6.1974 hodnotí jako náhradní doba pojištění. Tuto dobu je povinna stěžovatelka žalobkyni zohlednit obdobně jako dobu péče o děti, jak správně konstatoval krajský soud.

Pokud jde o žalobní námitku žalobkyně v nyní podané žalobě proti rozhodnutí žalované z 5.9.2014, zde žalobkyně namítá, že jí měla být započítána doba výkonu výdělečné činnosti v A. s odkazem na předchozí Dohodu mezi o sociálním zabezpečení (č. 116/1960 Sb.). Toto stanovisko žalobkyně však není správné, v tomto směru ve věci bylo zaujato zcela jednoznačné stanovisko v rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17.4.2014, č.j. 4Ads 113/2013-45, bylo rozhodováno rovněž o důchodovém nároku žalobkyně, a kdy pod bodem /18/ Nejvyšší správní soud konstatoval, že ve vztahu k Rusku

pozbyla Dohoda mezi o sociálním zabezpečení platnost přede dnem uplatnění žádosti o starobní důchod (v daném případě starobní důchod žalobkyně), Rusko tedy bylo nutno považovat za bezesmluvní cizinu. Proto bylo možné doby studia a zaměstnání žalobkyně posuzovat výhradně na základě českých právních předpisů, tj. zákona č. 155/1995 Sb. a zákona č. 100/1988 Sb.

Z názoru Nejvyššího správního soudu je tedy najisto postaveno, že v případě, že Dohoda mezi nemohla být aplikována, neboť její účinnost zanikla před podáním žádosti žalobkyně o starobní důchod. V takovém případě proto bylo nutno důchodový nárok žalobkyně stanovit výhradně podle českých právních předpisů, kdy takto žalovaná také postupovala, proto nebylo možno dobu zaměstnání v Arménii žalobkyni započítat /bod 19 v rozsudku NSS, č.j. 4Ads 113/2013-45/.

Na žalobkyně bylo tedy nutno pohlížet jako na občana České republiky a posuzovat i nárok výhradně podle českých právních předpisů, s ohledem na to, že nebyla již účinná Dohoda mezi a žádná Dohoda mezi Českou republikou a A. sjednána nebyla. Tato skutečnost má pro žalobkyni nepříznivý důsledek v tom, že jí nelze skutečně započíst dobu zaměstnání v A. po skončení jejího vysokoškolského studia. Není v daném případě rozhodující, že kdyby si žalobkyně požádala o tzv. „předčasný starobní důchod“, v té době by jí tato doba započtena byla, neboť, jak sama uvedla, v té době byla ještě účinná Dohoda mezi o sociálním zabezpečení, nicméně když podávala žádost o starobní důchod dle § 29 zákona č. 155/1995 Sb., tato Dohoda již účinná nebyla.

Rozhodnutí tedy nelze stavět na již neúčinné Dohodě mezi o sociálním zabezpečení, a jak soud již uvedl, je nutno postupovat podle českých právních předpisů, bylo tedy jisté, že rozhodnutí žalované ze dne 5.9.2014 bylo vydáno v souladu s platnými právními předpisy, to, že doba zaměstnání v A. žalobkyni nebyla započítána, je správné a soud proto žalobu jako nedůvodnou dle § 78 odst. 7 soudního řádu správního (dále jen „s.ř.s.“) zamítl.

Pokud jde o náklady řízení, rozhodnutí se opírá o ust. § 60 odst. 1, 2 s.ř.s. Žalobkyně neměla ve věci úspěch, náklady řízení jí proto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. nebyly přiznány, a pokud jde o žalovanou, ta nemá právo na náhradu nákladů řízení ze zákona, a to dle § 60 odst. 2 s.ř.s.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno, ve dvojím vyhotovení. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 13. května 2015

JUDr. Jana Kubenová, v.r.
samosoudkyně